

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" • Телефон 052 643 360 • Телефакс 052 643 365 • www.ue-varna.bg

Иск. № ДМ-146 / 25.03.2022 г.
28-03-2022

ОБЩИНА ВАРНА
Рег.№: OC22000242BH
Дата: 25.03.2022

ДО
Г-Н ТОДОР БАЛАБАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ВАРНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Уважаеми г-н Балабанов,

Във връзка с ежегодния конкурс за награда „Варна“ в сферата на науката и висшето образование за 2022 г., академичното ръководство на Икономически университет – Варна номинира за участие в научна област „Обществени науки“ чл.-кор. проф. д-р ист. н. Иван Д. Русев.

Иван Русев е член-кореспондент на Българската академия на науките, професор, доктор на историческите науки, преподавател в Икономически университет – Варна. Работи по проблеми на историографията, историята на Варна и Варненско (XV–XIX в.), историята на образованието, историята на дипломатията в Черноморския регион (XVIII–XX в.), българското културно наследство, историята на Сливенско-Котленския край (XV–XIX в.) и зараждането и развитието на модерната търговска култура в епохата на Българското възрождане (XVIII–XIX в.). Участва в четири крупни международни научноизследователски проекта. Автор е на над 200 научни публикации, в т. ч. единадесет монографии. Тук се включва и последната му монография, едно мащабно изследване, посветено на Кримската война (1853–1856) и на събитията във Варна, Варненско и Източните български земи по време на войната.

През м. ноември 2021 г. чл.-кор. проф. д.и.н. Иван Русев публикува монографията си „Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III“ и българските земи“ (Издателство „Захари Стоянов“ ISBN 978-954-09-1588-3). Книгата представя за първи път пред българския читател един много ценен оригинален исторически извор, посветен на българската (и в частност на Варненската) история – „Атлас“, издаден във Франция по заповед на император Наполеон III през 1858 г., отразяващ с най-големи подробности хода на Кримската война (1853–1856). Тъй като първият етап на войната протича в Източните български земи, а съюзническите армии (османската,

френската и английската) лагеруват във Варна и в района около града, това ценно френско издание, което днес се съхранява само в няколко запазени екземпляра в най-големите библиотеки на Париж и Лондон, предава оригинална информация за историята на българите и българските земи през епохата. Иван Русев проучва „Атласа” в продължение на близо десет години, през м. юни–юли 2019 г. той успява да документира съдържащата се в него информация по време на едномесечен престой в Париж, с подкрепата на стипендия на Френското правителство по Програмата „Научен престой на високо ниво“, впоследствие обработва данните от „Атласа”, отнасящи се до цяла Източна България (над 600 имена на селища, топоними, археологически и исторически обекти и пр. са преведени, локализирани и научно пояснени) и крайните резултати от това изследване са поместени в монография. Книгата вече предизвиква широк интерес – на учени, университетски преподаватели, студенти, краеведи, любители на старите карти и на военната история. Интерес към изданието проявява и Френското посолство в България, което през м. април т. г. ще организира нейното представяне във Варна и в София с участието на един от най-добрите учени-балканисти в Западна Европа – **проф. Бернар Лори** от Парижкия университет INALCO.

Ръкописът на книгата на чл.-кор. проф. д.и.н. Иван Русев е обсъден в Българската академия на науките и предложен за издаване в едно от най-престижните български издателства в сферата на хуманитаристиката – „Захари Стоянов” – София. Рецензентите – авторитетните български учени в областта на историята и археологията **акад. Васил Гюзелев** и **доц. д-р Павел Георгиев** – специално изтъкват големите приноси на книгата за изследването и популяризирането на все още непознати събития, процеси, факти от българската история в средата на XIX в., по-конкретно от историята на Варна и Варненско по онова време, а именно:

- В неизвестния досега у нас френски „Атлас на Кримската война”, издаден през 1858 г., за първи път подробно представен в книгата на чл.-кор. Иван Русев, са локализирани стотици селища и топоними в Източните български земи. Само в картата, отразяваща района на Варна („Табло VIII. Движение на френските дивизии край Варна, 1854 г.”), са включени 77 имена на селища, топоними, градски и военни обекти и географски понятия, преведени, локализирани и подробно коментирани от автора (с. 102–117).
- Специално внимание в книгата е обърнато на историческите и археологическите обекти, отразени във френския „Атлас на Кримската война” – руини на стари крепости и кули, документирани от френската армия (например т.нар. „Генуезка кула” край варненското село Куманово (с. 115), която не се среща в друг исторически извор), стари пътища, „Траяновата стена” и пр. – всичките те са пояснени в книгата на чл.-кор. Иван Русев с привеждане на допълнителна информация от научната историческа и археологическа литература.
- Във въстъпителната студия към книгата (с. 7–38) чл.-кор. проф. д.и.н. Иван Русев подробно представя отношенията между варненското население и

съюзническите войски по време на Кримската война (1853–1856), като привлича информация и от други публикувани в Западна Европа книги след края на войната, които също за първи път се въвеждат в научна употреба в българската литература именно чрез тази книга. Това е също значим принос в изследването на историята на Варна и Варненско в средата на XIX в.

- В книгата на чл.-кор. проф. д.и.н. Иван Русев е публикуван богат илюстративен материал (литографии, рисунки, карти) за Варна и Варненско в средата на XIX в. Това също я превръща в много ценно и приносно издание за историята на града и района.

Книгата на чл.-кор. проф. д-р ист. н. Иван Русев **„Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и българските земи”** (респективно нейните приноси за изучаване историята на Варна и Варненско) бе специално представена в национален ефир – в предаването на БНТ (Канал 1) **„История.БГ”** на **21 март от 21 ч.**

В Икономически университет – Варна са получени и **три препоръки** от проф. д. н. Пенчо Пенчев, член на Управителния съвет на Центъра за стопанско-исторически изследвания и ръководител на катедра „Политическа икономия“ в УНСС; от гл. ас. д-р Игор Лазаренко, директор на Регионален исторически музей – Варна, и от Христина Неделчева, председател на Управителния съвет на Съюза на екскурзоводите в България. В тях се съдържа висока оценка за труда на чл.-кор. проф. д-р ист. н. Иван Д. Русев и приноса на монографията към историята на Варна, като се прави препоръка за присъждането на награда „Варна“ в областта на обществените науки. Заедно с това в деловодството на Община Варна е внесено подкрепящо становище от Териториалната организация на Научно-техническите съюзи – Варна (вх. № ОС22000208ВН/08.03.2022 г.).

На основата на гореизложеното, ръководството на Икономически университет – Варна препоръчва чл.-кор. проф. д-р ист. н. Иван Д. Русев за присъждане на награда „Варна“ за 2021 г. в областта на **ОБЩЕСТВЕНИТЕ НАУКИ** със следните аргументи: за **високата научна стойност и обществена значимост на монографията „Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и българските земи”** (Издателство „Захари Стоянов” ISBN 978-954-09-1588-3), както и за **нейния безспорен принос към историята на Варна.**

Убедени сме, че достойнствата на номинирания от нас кандидат за награда „Варна“ в сферата на науката и висшето образование ще бъдат оценени високо.

Приложения:

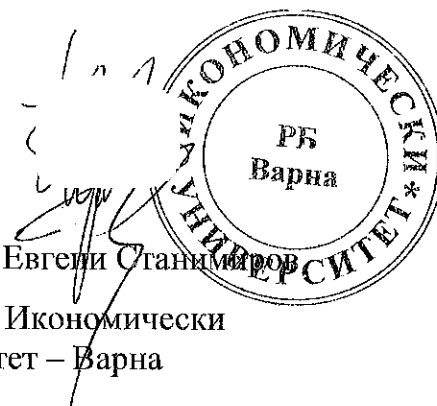
1. Биографична справка на чл.-кор. проф. д. ист. н. Иван Русев;
2. Резюме на монографията „Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и българските земи” (Издателство „Захари Стоянов” ISBN 978-954-09-1588-3);
3. Препоръка проф. д. н. Пенчо Пенчев, член на Управителния съвет на Центъра за стопанско-исторически изследвания и ръководител на катедра „Политическа икономия“, УНСС, гр. София;
4. Препоръка от гл. ас. д-р Игор Лазаренко, директор на Регионален исторически музей – Варна;
5. Препоръка от Христина Неделчева, председател на Управителния съвет на Съюза на екскурзоводите в България;
6. Рецензия на монографията от акад. Васил Гюзелев, Българска академия на науките;
7. Рецензия на монографията от доц. д-р Павел Георгиев от Националния археологически институт с музей (НАИМ) при Българската академия на науките;
8. Монографично изследване „Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и българските земи.“ София: Издателство „Захари Стоянов“, 2021.
9. Препис-извлечение от заседание на Академичен съвет на Икономически университет – Варна (Протокол № 32/24.03.2022г.)

25.03.2022 г.

Варна

С уважение,

проф. д-р Евгени Станимиров
ректор на Икономически
университет – Варна

БИОГРАФИЧНА СПРАВКА

на чл.-кор. проф. д-р ист. н. Иван Д. Русев

Иван Русев е член-кореспондент на Българската академия на науките професор, доктор на историческите науки, преподавател в Икономически университет – Варна (ИУ – Варна).

Завършва с отличие гимназия с преподаване на френски език „Захари Стоянов” – Сливен. Висшето си образование получава във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий”, където се дипломира с магистърска степен специалност „История”. Получава докторската си степен в секция „История на България XV–XIX в.” към Института за исторически изследвания при Българската академия на науките.

Началото на неговото развитие като виден историк и учен започва от работата му като уредник в Отдел „История на България XV–XIX в.” при Регионален исторически музей – Сливен. От 1997 г. проф. Иван Русев заема позицията на главен асистент по „История на България“ и „Българското възраждане (XV–XIX в.)“ във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, а по-късно заема позицията директор на програма „История и Европеистика“. Академичната си кариера продължава като доцент по „История на България“. Проф. Иван Русев е титуляр на серия задължителни учебни дисциплини. Работи като хоноруван доцент по „Историография“ във филиала на Пловдивския университет в Кърджали. През 2009 г. продължава академичното си развитие в Икономически университет – Варна като доцент по „История на България“. По-късно става професор по „История на България“ в Икономически университет – Варна, където преподава понастоящем. От 2021 г. проф. Иван Русев е член-кореспондент на Българска академия на науките.

От началото на академичната му кариера научните интереси на проф. Русев са ориентирани към историята на България XV–XIX в. Неговият силен интерес към този период от българската история го отвеждат във Франция, където осъществява научна специализация в качеството си на стипендиант на френското правителство по програма „Научен престой на

високо ниво“ (2019 г.) Хабилитира се през 2000 г., а през 2013 г., след проведен конкурс по ЗРАСРБ, заема академичната длъжност професор в катедра „Управление и администрация“ на Икономически университет – Варна.

Чл.-кор. проф. д-р ист. н. Иван Русев работи по проблеми на историографията, историята на Варна и Варненско (XV-XIX в.), историята на образованието, историята на дипломатията в Черноморския регион (XVIII-XX в.), българското културно наследство, историята на Сливенско-Котленския край (XV-XIX в.) и зараждането и развитието на модерната търговска култура в епохата на Българското възраждане (XVIII-XX в.). Участва в четири международни научноизследователски проекта. Автор е на над 200 публикации, в т. ч. 11 монографии. Част от публикациите му са на френски, английски и немски език.

Проф. Иван Русев преподава „История на икономиката“, „История на България“, „Европеистика“ и „Глобализация“. Чете лекции пред студенти от бакалавърски, магистърски и докторантски програми в Икономически университет – Варна. Освен това, проф. Иван Русев активно се занимава и с международна преподавателска дейност. През 2002 г., 2003 г. и 2004 г. е гост-професор в Париж, Франция - Maison des Sciences de l'Homme, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales.

Проф. Русев се ползва с изключително високо признание и авторитет както в академичната общност, така и в професионалните среди в България. От 1995 г. е лицензиран експерт-оценител на движими паметници на културата от XVIII-XX в. Вещо лице е в разследвания за нуждите на полицията, следствието и съда. От 2019 г. е експерт-оценител на научни проекти в областта на хуманитарните и обществени науки към Фонд „Научни изследвания“ при МОН. От 2018 г. проф. Русев е член и председател на експертни групи за акредитации по професионално направление 2.2. „История и археология“ при Националната агенция за оценка и акредитация при Министерски съвет на Република България.

Проф. Иван Русев е член на редколегиите на „Известия на Регионален исторически музей – Варна“ и сп. „История“ - реферирано издание на МОН, индексирано в Web of Science. Главен редактор е на списанията „Журнал за исторически и археологически изследвания“ и „Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания“.

Проф. Иван Русев е член на Българския национален комитет по „Балканистика“ към Международната асоциация за проучване на Югоизточна Европа. През 2015 г. става председател на Управителния съвет на Центъра за стопанско-исторически изследвания.

Проф. Иван Русев е носител на редица престижни академични награди. През 2019 г. е обявен за почетен гражданин на гр. Сливен. През 2020 г. е удостоен с академична награда „Проф. Цани Калянджиев“ на Икономически университет – Варна за високи постижения в науката.

Русев, И. Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и българските земи. София: Издателство „Захари Стоянов“, 2021, 160 стр. (ISBN 978-954-09-1588-3)

резюме

Книгата представя едно издание, появило се във Франция наскоро след края на Кримската война от 1853–1856 г., съдържащо ценна информация за Варна и за източните български земи от средата на XIX в. Става въпрос за „Исторически и топографски атлас на Източната война от 1854, 1855 и 1856 г., съставен по заповед на Н. В. Император Наполеон III...“, издаден през 1858 г. Това е луксозен, едроформатен, обемен албум, който дори само с външния си вид още на пръв поглед показва, че е изработен по специална императорска поръчка.

Какво съдържа „Атласът“? Както е отбелязано в каталозите на библиотеките, в които той днес се съхранява (а това са само най-големите библиотеки и архиви на Западна Европа, тъй като тиражът на изданието е ограничен), „Атласът“ е в твърде голям формат, 62/89 см и се състои от 11 страници с въвеждаща информация за френското участие в Кримската война (хронология на събитията, състав на армията в различни фази на войната, имената на загиналите офицери, използваните в картите условни знаци) и 34 номерирани табла (карти и изображения от времето на войната).

Настоящата книга представя за първи път пред българския читател тази част от „Атласа“, която приоритетно би предизвикала неговия интерес. От уводната част на „Атласа“ в книгата е поместено следното: хронологията на събитията (естествено в литературата са публикувани и много други хронологии на Кримската война, но тази тук трябва да се приеме като първата въобще, а и като „официалната гледна точка“ на Франция към току-що завършилите военни събития), обобщените данни за движението в числеността на френската армия през различните фази на войната и обобщените данни за загиналите френски офицери и войници, които също трябва да се приемат като официалната френска статистика за това събитие, публикувана съвсем наскоро след неговия край. От „картинната“ част на „Атласа“ са предпочетени четирите карти, които представят целите източни български територии, през които преминават и лагеруват френските дивизии. Това са: Табло VI. „Маршрут от Одрин до Айтос, следван от дивизията на Боске (2-ра) и от кавалерийската дивизия на Морис през юни и юли 1854 г.“, Табло VII. „Маршрут от Айтос до Варна, следван от дивизията на Боске (2-ра) и от кавалерийската дивизия на Морис през юли 1854 г.“, Табло VIII. „Концентрация на съюзническите армии край Варна“ и Табло IX. „Походи в Добруджа на дивизиите на Канробер (1-ва), Боске (2-ра) и Наполеон (3-та) през юли и август 1854 г.“. Цялата информация от тези четири твърде подробни и красиви като художествено оформление карти е преведена и представена в самостоятелен раздел към настоящата книга, който включва следното: движение (по точни дати) и дислокация на френските войскове части, обектите от картите (селища, топоними, забележителности, тяхната локализация

и съвременна идентификация), данни за съставителите и издателите на картите, техните мащаби.

На базата на други публикувани френски книги и спомени след края на Кримската война, в уводната студия подробно е описано как е събирана и систематизирана информацията за картите от „Атласа“, посочени са неговите безспорно приносни страни като исторически извор, но и неговите пропуски, получили се вследствие на срещата на френския войник с непознатия друг край на Европа.

Няма съмнение, „Атласът“ обогатява нашите знания за хода на Кримската война, за събитията, случили се в източните български територии през късната пролет и лятото на 1854 г., за маршрута на френската армия в този район, за точната дислокация на съюзническите сили в околността на Варна, за местоположението на полевите болници и противодействието на холерата, за маневрите на френската армия в Добруджа и пр. Не е нужно повече да гадаем за хронологията и локализацията на всички тези събития, а уверено можем да се доверим на този важен исторически извор, съставен по време и непосредствено след войната.

Разчитането и идентифицирането на селищата, топонимите и обектите от четирите карти на „Атласа“, представящи източните български територии (над 1 000 на брой), отне немалко време, не по-малко усилия костваше и самото издание, за да се получи едно добро качество. Всичко това не можеше да се случи без ценната помощ на колеги и приятели, на които авторът изказва своите искрени благодарности. Основните проучвания върху „Атласа“, предшестващи настоящото издание, бяха осъществени през лятото на 2019 г. в „Service historique de la Défense à Vincennes“ в Париж, където авторът прекара един месец при отлични условия за научна работа като стипендиант на Френското правителство по Програмата „Научен престой на високо ниво“. Ето защо благодарностите са и за Френското правителство, конкретно за Френския културен институт в Р. България.

Книгата е цветна и има отлично полиграфично качество. Тя представя много точно и с най-големи детайли най-красивата карта на Варна и околността по време на Кримската война – Табло VIII („Концентрация на съюзническите армии край Варна“). Книгата на Иван Русев популяризира сред специалистите и широката читателска общност в страната непознати или малко познати факти от историята на Варна и Източна България от средата на XIX в. и този неин принос вече се споделя от мнозина.

СТАНОВИЩЕ

относно номинацията на чл. кор. проф. дин Иван Д Русев за индивидуална награда „Варна” в област „Обществени науки”

Проф. дин Иван Д Русев е сред най-авторитетните съвременни български историци. Неговите публикации за периода от 1989 до 2021 г. включват статии, студии и доклади във всички национални специализирани исторически периодични издания, в сборници от международни конференции, в томове издавани от едно от най-авторитетните световни академични издания като Routledge и др. Забележително е, че първите публикации на проф. Русев започват непосредствено след като завършва висшето си образование и след това продължават на практика без прекъсване до днешни дни. В тази огромна по обем научна продукция се открояват системният интерес и задълбоченото отношение към проблеми, които прерастат в ценни монографии по фундаментални въпроси от българската история. Без да имам претенции за пълна изчерпателност, тези проблеми обхващат: стопанска и бизнес история, регионални проучвания, дипломатическа история, културно-просветна и духовна история, историография. Важно е да се подчертае, че всички тези, на пръв поглед разнопосочни проблемни кръгове, не са изолирани. Авторът търси и намира взаимните връзки и влияния между икономически, социални и политически явления. По моя преценка това е един от най-важните концептуални приноси на проф. Иван Русев в изследването на българското минало и на историята като цяло.

Буквално преди няколко месеца излезе от печат монографията на чл.-кор. проф. д.и.н. Иван Русев, озаглавена **„Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и българските земи”** (Издателство „Захари Стоянов” ISBN 978-954-09-1588-3). В нея за пръв път пред българския читател е представен много ценен оригинален исторически извор, посветен на българската (и в частност на Варненската) история – „Атлас”, издаден във Франция по заповед на император Наполеон III през 1858 г., отразяващ с най-големи подробности хода на Кримската война (1853–1856). Данните от „Атласа”, отнасящи се до цяла Източна България са впечатляващи. Те включват над 600 имена на селища,

топоними, археологически и исторически обекти и пр., които са преведени, локализирани и научно пояснени. Крайните резултати от това изследване са плод на дългогодишна изследователска работа, те са поместени в монография, издадена в отлично полиграфично качество. С основание монографията предизвиква интерес сред професионални историци, краеведи, любители на историческото минало.

Сред останалите публикации от 2021 г., посветени на Варненска тематика, заслужава да се отбележи „История на Бяла“ (Варна: Издателство ОНГЪЛ, ISBN 978-619-7373-86-8). Проф. Русев е автор един от 4-те основни раздела, озаглавен „Бяла и районът през османската епоха (XV–XIX в.)“ (с. 175–285). „История на Бяла“ е първата цялостно издадена история на този черноморски град с изключително богато минало. Приносът на проф. Иван Русев за високите научни качества на книгата е основен.

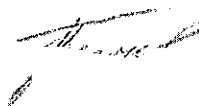
Трябва да се отбележи факта, че тези публикации излизат от печат СЛЕД избирането на проф. Иван Русев за член-кореспондент на БАН (отново през 2021 г.). Очевидно неговите научни дирения, свързани с националната история, но и с историята на Варна и Варненско не са спорадични, а са израз на траен интерес. Атестат за качество е фактът, че благодарение на усилията му първото издание беше успешно индексирано от Скопус/Елзевир. Отделно от това е член на редколегиите на шест други издания, сред които ще посочим индексираното в WoS списание *История*, което благодарение на усилията му прилага успешно международните стандарти за академични периодични издания.

Държа да отбележа освен това, че проф. Русев е инициатор за създаването и основен двигател за функционирането на Центъра за стопанско-исторически изследвания, който обединява учени от различни академични институции в страната и чужбина, музеи и др. Съществуването на центъра е израз на неуморната и БЕЗКОРИСТНА научно-организаторска работа на проф. Русев.

Изложените факти ми дават основание да препоръчам чл. кор. проф. дин Иван Ді Русев за индивидуална награда „Варна“ в област „Обществени науки“.

18.01.2022 г.

София

Проф. дн Пенчо Пенчев

/Член на УС на Центъра за стопанско-исторически изследвания и ръководител на катедра „Политическа икономия“, УНСС, София /

Изх. № РД-13-48/ 17.01.2022 г.

ПРЕПОРЪКА

Относно: Номинацията на чл.-кор. проф. д.и.н. Иван РУСЕВ за индивидуална награда „Варна“ в област „Обществени науки“

Научноизследователският институт на Икономически университет – Варна номинира чл.-кор. проф. д.и.н. ИВАН РУСЕВ, преподавател в Университета, за индивидуална награда „Варна“ в област „Обществени науки“. Предложението е въз основа на издадената през 2021 г. негова монографията „Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III“ и българските земи“ (Издателство „Захари Стоянов“) и на други значими публикации през годината, посветени на историята на Варна и Варненско. Колегията на Регионален исторически музей – Варна подкрепя тази номинация заради същественият принос на монографията към историята на Варна, на Добруджа и на източните български земи в средата на XIX в. За времето преди създаването на модерната българска държава през 1878 г. нашата историческа наука не разполага с достатъчно пълни собствени исторически извори. По тази причина откриването на всеки нов документален паметник е от съществено значение. Такъв е и случаят с тази новоиздадена книга. ИВАН РУСЕВ открива много ценно френско издание на повече от век и половина, което е запазено само в старите парижки библиотеки и архиви. То е отлична илюстрация на множество селища, топоними и исторически забележителности в Източна България. От него е извлечена и педантично обработена цялата възможна информация. Представянето на данните е направено по съвременен начин, придружен с коментари за локализации и със справки в публикуваната научна литература. Книгата вече има своите читатели както сред специалистите, така и сред по-широката варненска (а и не само) общественост.

Друго основание за номинирането на ИВАН РУСЕВ за награда „Варна“ е дългогодишното му сътрудничество с Регионален исторически музей – Варна по различни поводи, свързани с проучване и популяризиране на варненската история. Той е член на редакционната колегия на „Известия на Народния музей – Варна“ и главен редактор на три тома от авторитетната научна поредица Acta Musei Varnaensis, издадени с финансовата подкрепа на фонд „Култура“ на Община Варна.

Том XII е посветен на основателя на Музея на Възраждането във Варна проф. Велко Тонев (2016 г.), том XIII е в памет на варненския историк, археолог и дългогодишен директор на РИМ – Варна проф. Валентин Плетнъв (2019 г.), а том XIV е по повод 60-годишния юбилей от създаването на Музея на Възраждането във Варна (2021 г.). По-назад във времето е автор на частта за историята на Варна през късното средновековие и възраждането в „История на Варна, Том II. Средновековие и Възраждане“, издадена през 2012 г.

Всичко изтъкнато дотук е основание да подкрепя номинацията на чл.-кор. проф. д.и.н. ИВАН РУСЕВ за индивидуална награда „Варна“ в област „Обществените науки“ и да мисля, че с нейното присъждане, ще бъде отдадено заслужено признание както на самия учен и на Икономически университет – Варна, така и на общността от хора в нашия град, които са се посветили на издирването, изучаването и популяризирането на миналото ни.

Директор на РИМ – Варна:

Гл. ас. д-р Игор Лазаренко

ПРЕПОРЪКА

Относно: Номинацията на чл. кор. проф. дин Иван Ді Русев за индивидуална награда „Варна” в област „Обществени науки”

Проф. дин Иван Д Русев е сред най-авторитетните съвременни български историци. Неговите научни изследвания са насочени към неизвестни или малко известни факти от Българската история. Някои от тях - „Варна през Късното Средновековие и Възраждането (края на XIV в. – 1878 г.)“, „История на Бяла“, „Кримската война (1853–1856)“, „Атласът на Наполеон III” и българските земи” са изключително ценен принос за обогатяване на историята на Източна България и осветляват неизвестни факти за Варна и Варненския край.

Научните трудове на проф. дин Иван Русев представляват интерес за лицензираните екскурзоводи от „Съюза на екскурзоводите в България“ с цел тяхното професионално усъвършенстване, систематизиране на техните исторически знания за изключително богатото минало на Варненския край и обогатяване на екскурзоводските им беседи. Научните публикации на проф. дин Иван Русев позволяват на екскурзоводите да предоставят на туристите, практикуващи специализирани видове туризъм като културен туризъм напр., един по-качествен и стойностен продукт.

Научният изследвания на проф. дин Иван Русев с цел проучване и популяризиране на Варненската история е в помощ и на обучаващите се бъдещи екскурзоводи от Колежа по туризъм при ИУ Варна, както и на всички млади хора, обучаващи се в направление „Туризъм“.

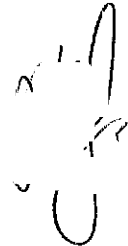
Убедена съм, че научният принос на чл. кор. проф. дин Иван Русев има съществено значение и за развитието на град Варна като туристическа дестинация.

Изложените факти ми дават основание да подкрепя и лично да препоръчам чл. кор. проф. дин Иван Ді Русев за индивидуална награда „Варна” в област „Обществени науки”.

31.01.2022 г.

Варна

Христина Неделчева
Председател на Управителния съвет на Съюза на
екскурзоводите в България

РЕЦЕНЗИЯ

за книга със заглавие:

**„Кримската война (1853–1856), „Атласът на Наполеон III” и
българските земи”**

с автор проф. д.и.н. Иван Русев

Представеният за публикуване ръкопис на книга има следните основни научни приноси:

1/ За първи път пред българския читател се представя едно изключително ценно и непознато до момента (не само за широката аудитория, но и за научните среди в страната) издание, появило се във Франция съвсем наскоро след края на Кримската война (1853–1856) и публикувано в луксозен вид и в малък тираж под заглавие: „Исторически и топографски атлас на Източната война през 1854, 1855 и 1856 г., изготвен по заповед на Н. В. Император Наполеон III”. Днес този „Атлас” е изключителна библиографска рядкост и може да се открие и ползва само в някои от най-големите библиотеки и архиви в Париж и в „Националната библиотека” в Лондон. В уводната студия към ръкописа (книгата) подробно е представена Кримската война (1853–1856) от гледна точка на присъствието на френските (и съюзническите) войски в българските земи по онова време и техните контакти и конфликти с местното население. Представен е и „Исторически и топографски атлас на Източната война...” като ценен извор за епохата, неговите приносни страни и някои неточности.

2/ Четири от картите на „Атласа” проследяват пътя на френската армия през източните български земи (от Одрин през Айтос до Варна и в цяла Добруджа). Освен военни данни, тези карти предлагат много ценна информация за селищата в региона, за исторически и археологически обекти, за местните топоними и пр., събирана прецизно от картографската служба към френската армия и представена в картите по графичен художествен начин. В специален раздел на настоящия ръкопис цялата тази информация е преведена, идентифицирана и локализирана, а там, където се налага са направени и допълнителни коментари. Това прави книгата лесно ползваема както за специалистите, така и за широката читателска аудитория. Нейната достъпност в голяма степен предопределя и интереса към нея.

3/ В книгата е включена и общата информация, поместена в началото на „Атласа”: подробна хронология на военните събития през 1854, 1855 и 1856 г. (това е първата публикувана в Европа хронология на войната), движението в числеността на френската армия през различни

етапи на войната, статистика за загиналите френски офицери и войници по време на войната. Тази информация би била интересна и полезна за специалистите и любителите на военната история.

Изложеното дотук ми дава основание да твърдя, че ако настоящата книга бъде издадена в добро полиграфично качество тя ще привлече читателския интерес и ще бъде успешно реализирана. Тя е значима не само за събитийната, но и за поселищната история на източнобългарските земи, Варненско и Добруджа. Нейното отпечатване ще бъде събитие за българското книгоиздаване.

София,
7.06.2021 г.

Акад. Васил ГЮЗЕЛЕВ,
Българска академия на науките

Иван Русев. Кримската война (1853-1856). „Атласът на Наполеон III и българските земи.“ Изд. „Захарий Стоянов“. София, 2021.

Новата книга на проф. д-р Иван Русев е нов изследователски принос в областта на историческото познание. В нея той подлага на вещ анализ необичаен документ, издаден през 1858 г. по личното настояване на френския император Наполеон III (1852-1870) по случай победопосната за западноевропейските държави и Турция война срещу Русия на полуостров Крим.

Става въпрос за луксозен, едроформатен и обемен Албум, съставен скрупулозно въз основа на карти и други официални документи на френския генерален щаб. Авторът на изследването е съсредоточил своето главно внимание върху четири от картите, както и придружаващите ги описания, тъй като те непосредствено се отнасят до придвижването и престоя на френския експедиционен корпус на територията на Източна България и Северна Добруджа.

Фактът, че Албумът на Наполеон III е слабо познат у нас и досега е сериозно основание той да бъде разглеждан и издаден от гледна точка на проблемите на националната ни история. Проф. Иван Русев е подхождал отговорно и професионално и в резултат на това документът става напълно достъпен за съвременните изследователи и любители на българската история. Наред с неговото представяне авторът привлича допълнителни данни за придвижването и престоя на френските войски по маршрути от Одрин към Айтос, Варна, Добруджа и Дунав в района на Расова. Благодарение на това регистрираните от френските военни картографи названия на селища, топоними и забележителности са надеждна основа за разширяване и задълбочаване на нашите знания за тях. По такъв начин изследването на Ив. Русев е ценен извор за следващи исторически, археологически и езиковедски изследвания на източнобългарските земи по време и преди епохата на българското Възраждане. Особено ценно е то за краеведението, но също и за обогатяване на фактологията при изучаване по-обща теми. В този смисъл то е не само пореден историографски факт, а ценно помагало, което ще провокира и подпомага нови изследвания в различни сфери на науката.

Разглеждано по-отблизо съдържанието на рецензираната книга включва следните основни параграфи. В първия от тях авторът разглежда в по-обща рамки икономическото и политическо значение на Кримската война в историята на българското възрожденско общество изобщо и специално за град Варна и района около него, тъй като тук е средоточието на френските войски и тук най-вече са трайните им контакти с местното население. Привеждайки допълнителни свидетелства за тях, Ив. Русев е съумял да очертае пъстра, много жива картина, която обогатява информацията от Атласа. След като представя неговото „съдържание“ авторът се спира накратко и на основните събития от т. нар. Източна война. На фона на големите събития от нея се проследява и пътят и престоят на френските военни части в нашите земи преди тяхното екенедиране към театъра на военните действия в Крим. За по-важните от тях е

представен свособразен „Дневник“. Българският читател има възможността да се запознае и с данните на „Атласа“ за числеността, състава и жертвите на французите.

Касасните събитията в Източна България военно-топографски карти (табла (VI – IX) са представени за по-голяма четивност на части в общо 30 илюстрации. Текстовете към всяко от таблата съдържа български превод на публикуваните във френското издание подробности за маршрута и лагеруването на всяка от военните части по даги, като за прегледност те са изложени в табличен вид. Освен това, разчетените и идентифицирани селищните имена, топоними и други обозначения върху картите са разгледани по отделно и също в таблици. В тях най-напред е посочено френското название на обекта от картите, негов превод на български език, както и идентификация, локализация и бележки за него. Общият брой на тези обекти е 650 и повечето от тях съдържат конкретни данни, поради което интересът към тях ще да е най-голям.

Накрая авторът закономерно представя библиография на ползваните от него извори и литература, а книгата завършва с резюмета на български, френски и английски език. Текстът се придружава и от снимки, литографии и друг илюстративен материал, който онагледява преди всичко престоят на френските войски във Варна.

Трудът на Иван Русев е изцяло в областта на историческата документалистика и представлява важен принос в изучаването на българските земи не само около средата на XIX в., но и за по-ранни периоди. Освен това, тематиката около т. нар. Кримска война е актуална и от гледна точка на съвременните събития в Европа и информацията за нея от българска гледна точка е важна за разширяване на кръгозора на политически и обществени деятели у нас.

По тези причини препоръчвам на издателство „Захарий Стоянов“ неговото бързо и качествено отпечатване.

15 юни 2021 г.

Шумен

Рецензент:

(доц. Д-р Павел Георгиев)

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
АКАДЕМИЧЕН СЪВЕТ

ПРОТОКОЛ

№ 32/24.03.2022 г.

Днес, 24.03.2022 г. от 14:00 ч. чрез платформата *Google Meet* се проведе заседание на Академичния съвет (АС) на Икономически университет – Варна под председателството на проф. д-р Евгени Станимиров – ректор на ИУ-Варна.

Всички материали по предложения дневен ред са изпратени до членовете на АС на електронните пощи.

Списъчен състав: 53 (в т.ч. и 8 членове на Съвета на настоятелите).

На заседанието присъстват 46 от членовете на Академичния съвет.

На заседанието присъстваха също доц. д-р Надежда Попова в качеството си на председател на Контролния съвет и доц. д-р Десислава Серафимова в качеството си на ръководител на работна група за разработване на План за равнопоставеност между жените и мъжете в ИУ-Варна.

Отсъстват:

1. Бетина Минкова
2. Радостина Николова

Отсъстващи членове на Съвета на настоятелите:

1. д-р Пламен Русев
2. Виолина Накова
3. Валентин Банев
4. Милена Стойчева
5. Лилия Христова

Председателят на АС извърши проверка за наличието на кворум за провеждане на заседанието и откри заседанието при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

6. Текущи.

ПО ТОЧКА ШЕСТ ОТ ДНЕВНИЯ РЕД / ТЕКУЩИ/:

6.3. Докладна записка от проф. д-р Надя Костова – зам.-ректор по НИДРК относно номинация за Награда „Варна“ в област „обществени науки“.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ГЛАСУВАНЕТО: ЗА - 46; ПРОТИВ - 0; ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ - 0.

РЕШЕНИЕ № 9:

Академичният съвет на ИУ-Варна приема предложението за номинация на чл.-кор. проф. д. ист. н. Иван Д. Русев за Награда „Варна“ в научна област „обществени науки“.

СЕКРЕТАР:

(Ивета Узунова)

РЕКТОР:/п/

(проф. д-р Евгени Станимиров)